

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Seakasvatus ja Eesti toit täna – olukord, väljakutsed ja võimalused

Madis Pärtel
Roosta 2025

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

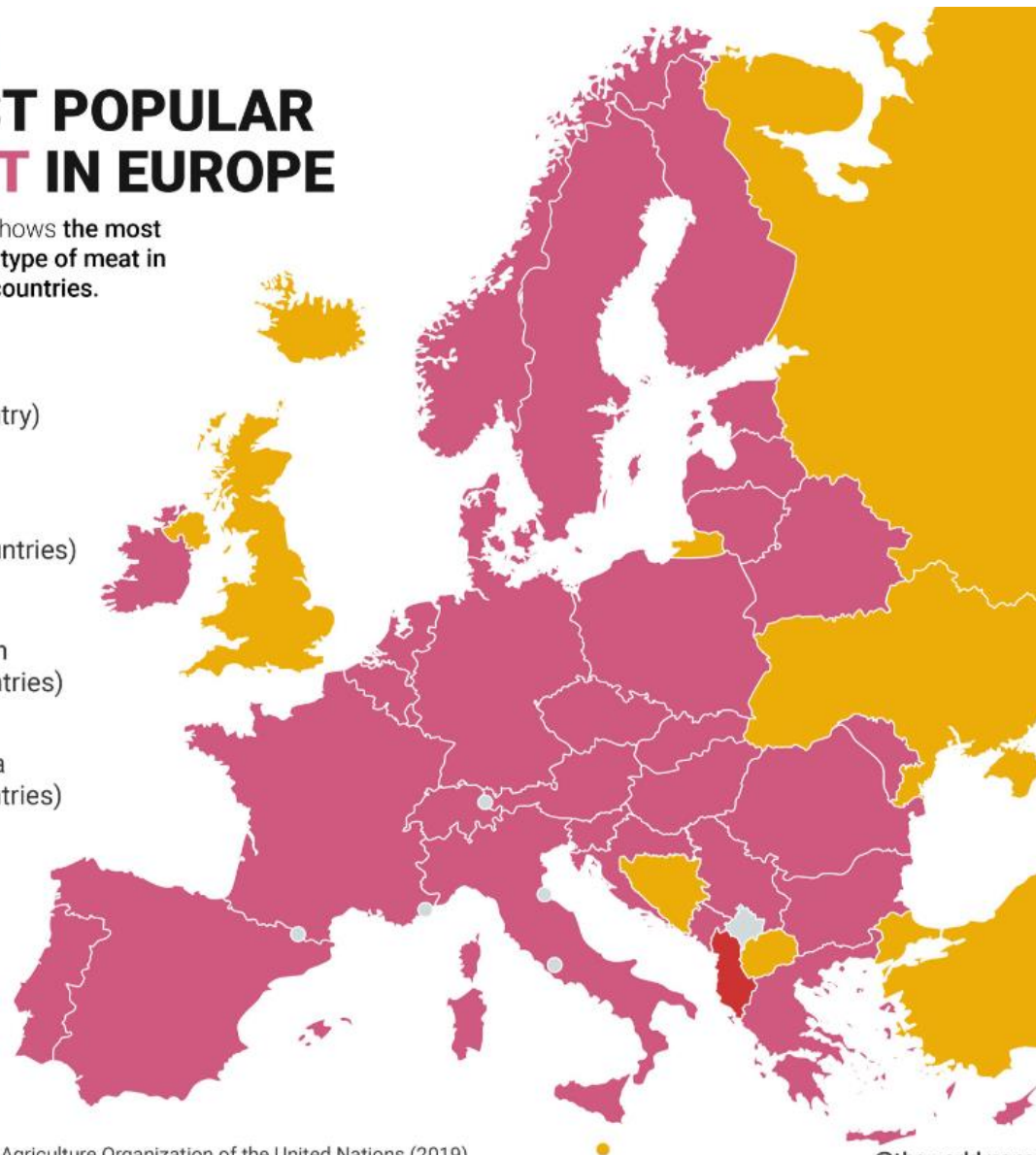

Europe 🌐

MOST POPULAR MEAT IN EUROPE

This map shows the most consumed type of meat in European countries.

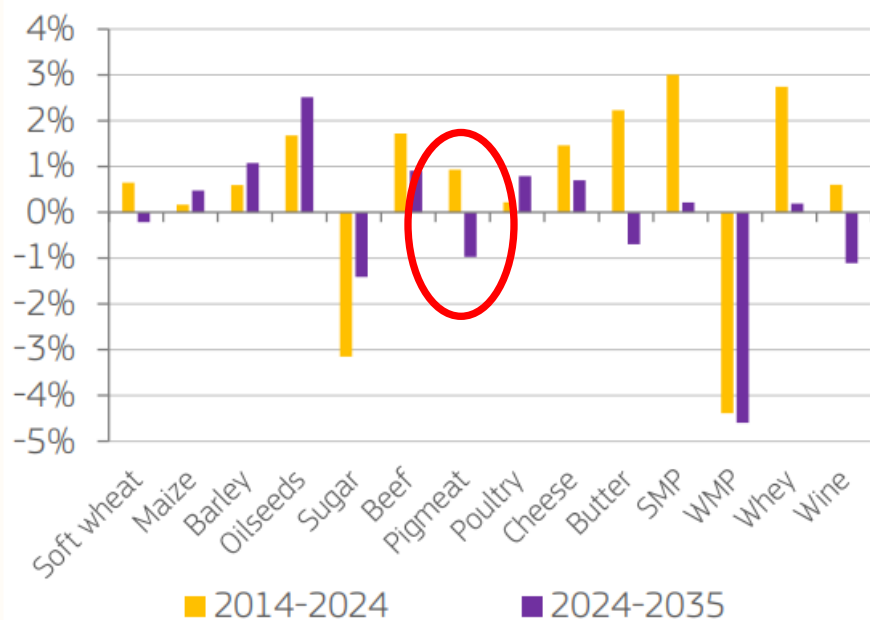
- Beef
(1 country)
- Pork
(32 countries)
- Chicken
(8 countries)
- No data
(6 countries)

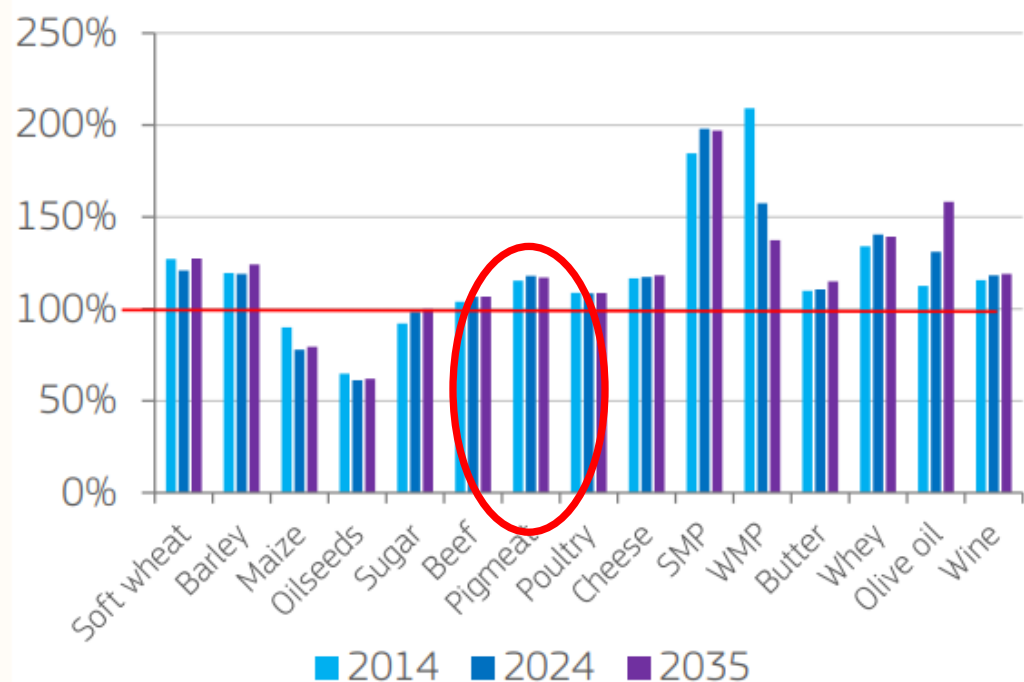
EL on sealihaga isevarustav ka 2035a

Key results: trade

Annual growth rates of EU exports for selected agricultural commodities (%)

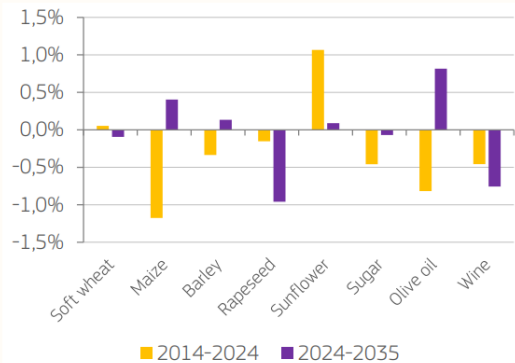
EU self-sufficiency rates for selected agricultural commodities (%)

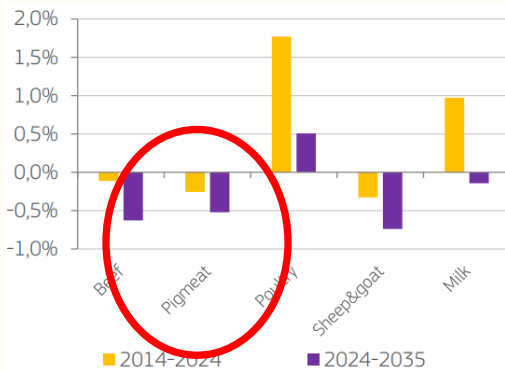
Sealiha kui loomse valgu tarbimine püsib samal tasemel ka 2035a

Key results: supply

Annual growth in production for selected crops (%)

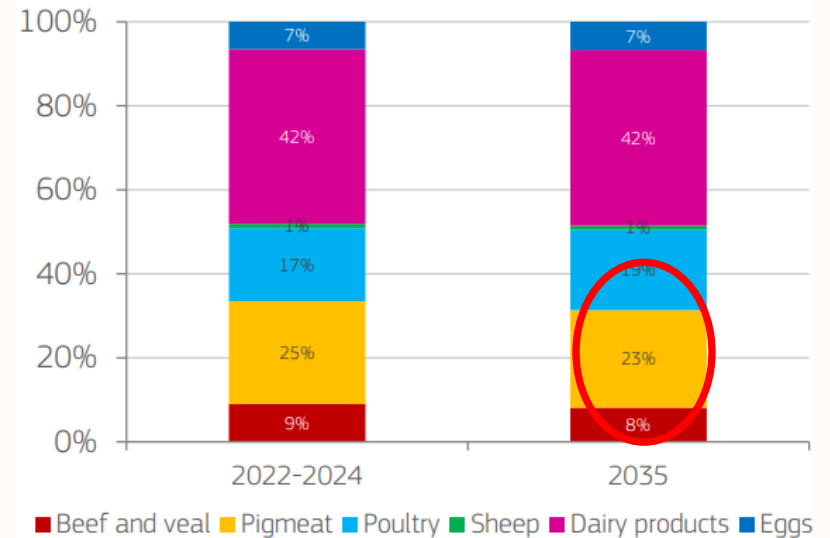

Annual growth in production for selected animal products (%)

Key results: demand

Consumption of animal proteins (%)

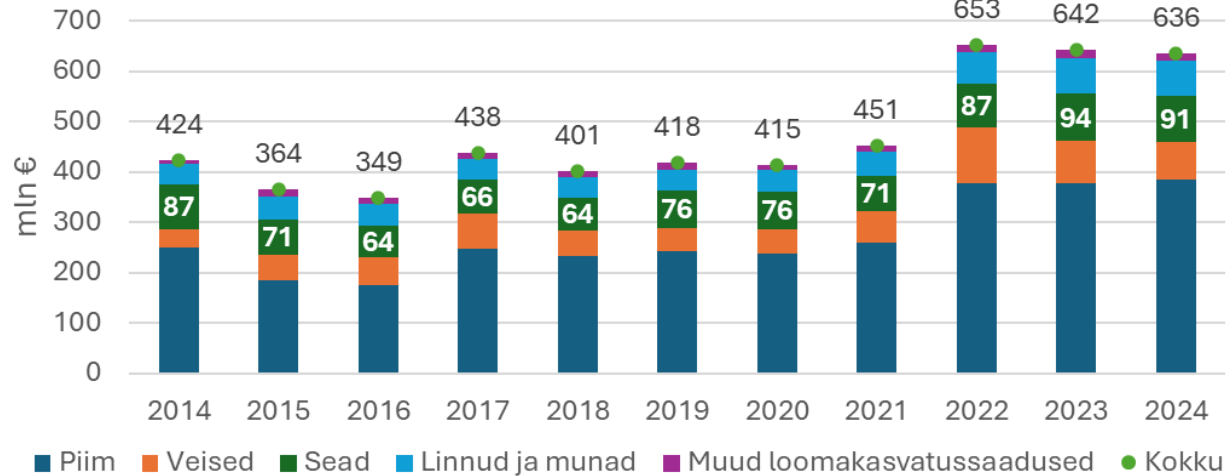

Eesti

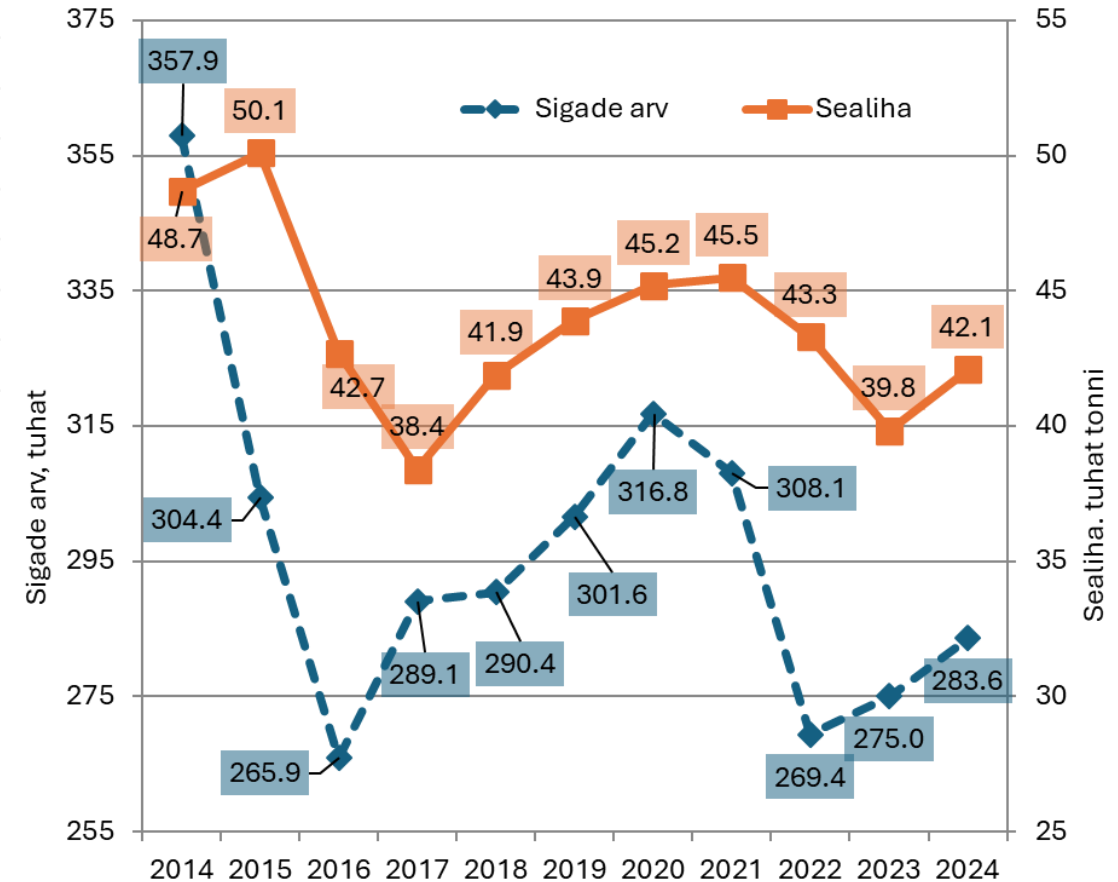
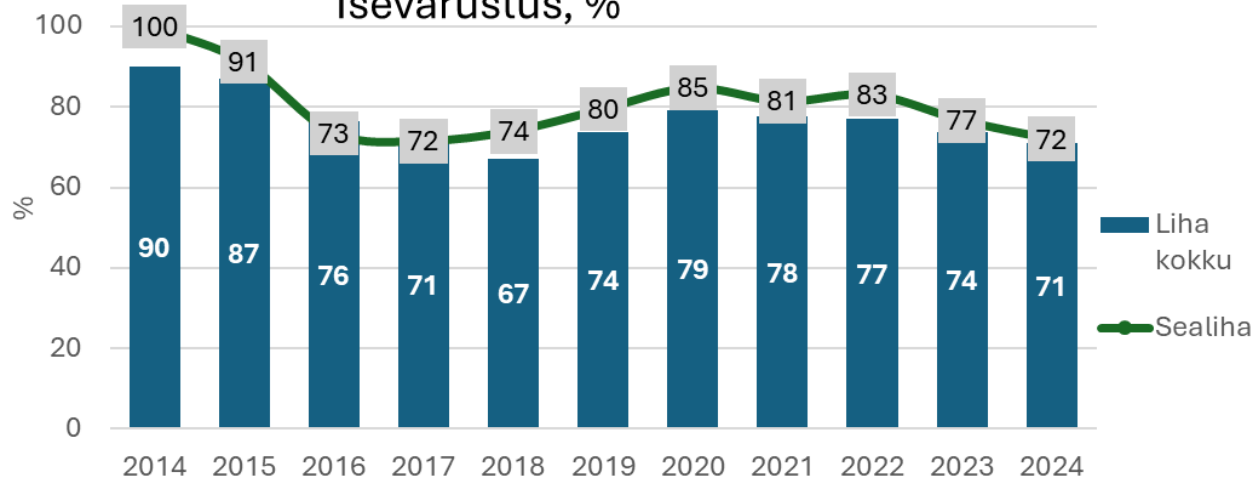

Seakasvatuse toodangu väärtus on stabiilselt kasvanud läbi aastate

Loomakasvatuse kogutoodangu väärtus, mln €

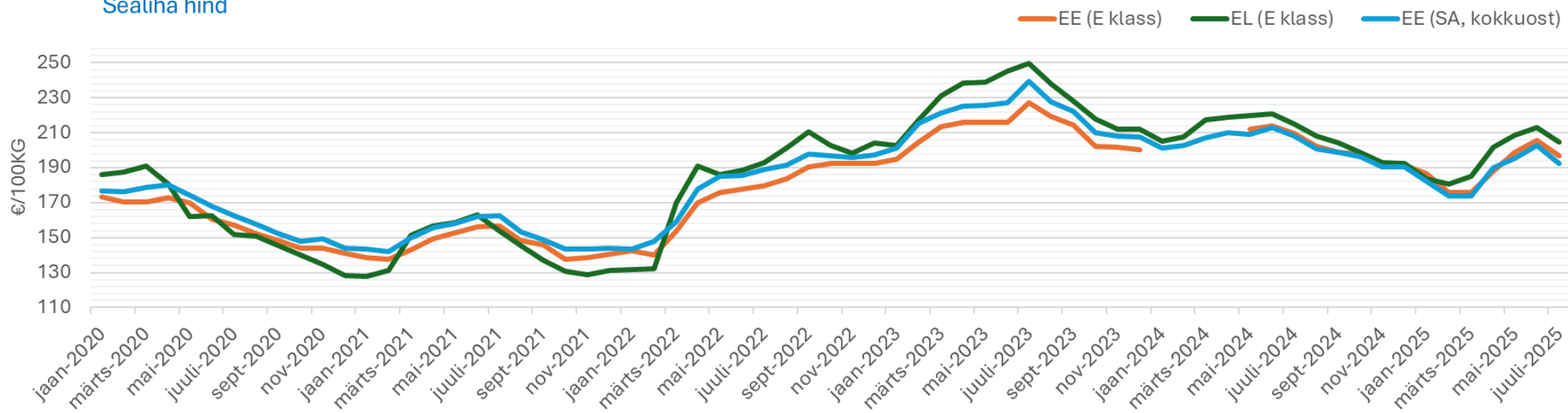

Isevarustus, %

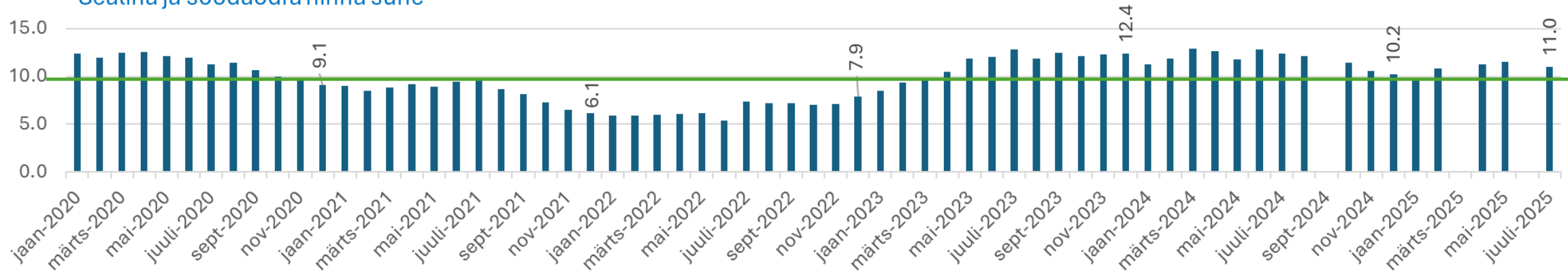

Seakasvatus Eestis (2)

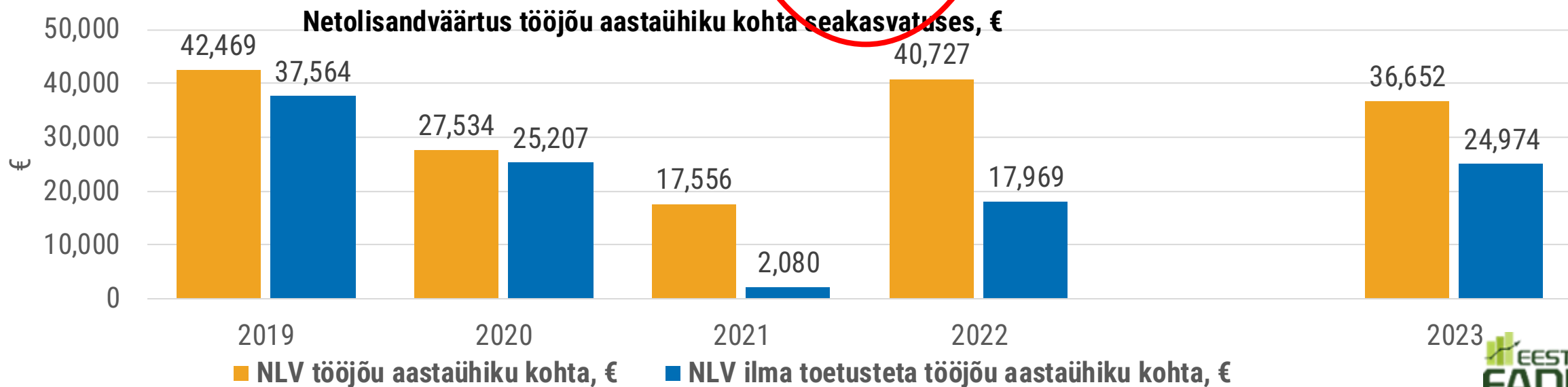
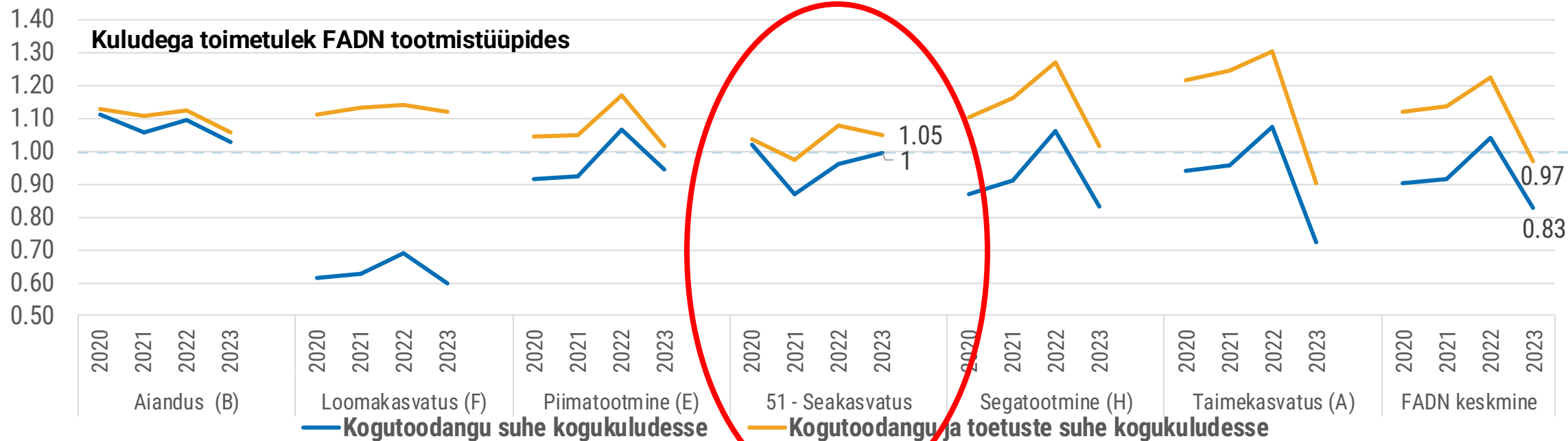
Sealiha hind

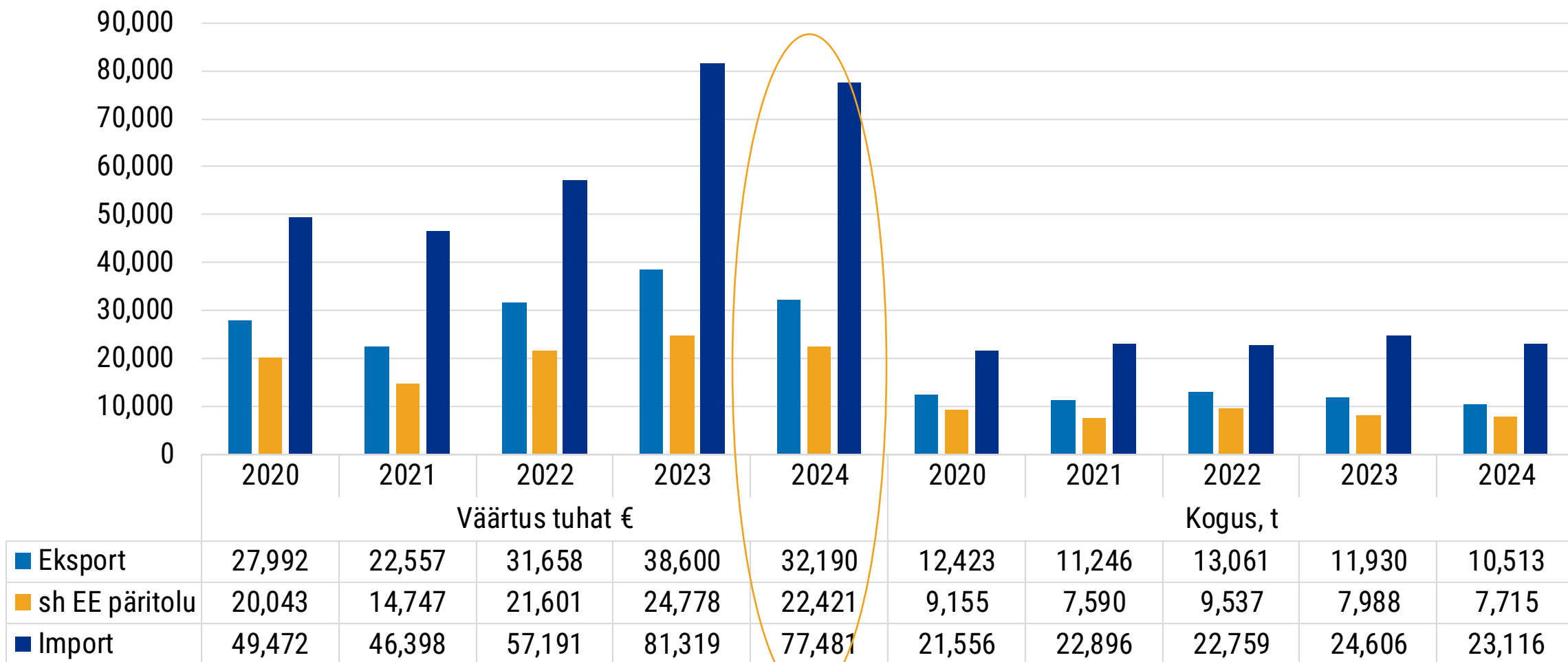
Sealiha ja söödaodra hinna suhe

Seakasvatus Eestis (3)

Sealiha väliskaubandus 2020-2024

Kes ütles?

Söödatootmise, loomakasvatuse ja toidutootmise ressursid on meil olemas ja need kolm kokku on võimas kombinatsioon, mis annab meile võimaluse panustada elu säilimisse maapiirkondades ja toita oma rahvast kvaliteetse, tervisliku ning eelkõige kohaliku toiduga.

Mida võiks teha sealihasektoris

- Lühikeses vaates – **SAKi** ennetustegevused farmides – bioohutuse taseme suurendamine, biohutuskaavade täitmine, töötajate teadlikkuse tõstmine jne.
- Keskpikas plaanis tuleb läbi mõelda **tootjate positsiooni parandamine tarneahelas**
- Keskpikas plaanis tuleks mõelda ka Eesti sealiha **müügiedenduse peale** – nähtavuse suurendamine läbi kvaliteedikava loomise.
- Püsivalt on olemas **turukorraldusmeetmed**
- **Riigihangetes kestlikkuse kriteeriumite** kehtestamisel peaks olema ka kohalikul ettevõtjal suurem juurdepääs avaliku sektori toidlustushangetes osaleda.
- Pikas plaanis vajab **sektor investeeringuid**

Sekkumised

Tootmine

- Pindala- ja loomatoetused
- Väikeste põllumajandusettevõtete arendamise investeeringutoetus – 22 mln €
- Põllumajandustootjate investeeringutoetus – 50 mln €
- Noorte põllumajandustootjate toetus – 25 mln €
- Turukorraldusmeetmed!

Väärindamine

- Toidutööstuste investeeringud – 45 mln €
- Investeeringutoetus kõrvalsaaduste väärimiseks – 3 mln €
- Taastekava (RRF) investeeringutoetus bioressursside väärimiseks (lisavoor, märts 2025)

Turustamine

- Lühikeste tarneahelate ja kohaliku turu arendamine – 6 mln €
- Kvaliteedikavade arendamine ja müügiesitamine – 4 mln €
- Turuarendustoetus – 0,36 mln €
- Eesti Toidu tutvustamise ja mainekujundamise projektid – 0,1 mln €
- EL teavitus- ja müügiesitamisemeede – 132 mln €

Koostöö

- Tootjaorganisatsioonide tunnustamine ja arendamine – 2,45 mln €
- Ühistulised investeeringud – 20 mln €
- Innovatsioonikoostöö projektid – 15 mln €

FINANTSINSTRUMENDID 45 mln €

2025.aasta Aafrika sigade katku tõrjumise ja tagajärgede VV senised otsused

Milleks	Mõju	Staatuse	Eelarve	
Viibimiskeeld 500 m raadiuses seafarmide ümber	Vähendab viiruse sattumise riski farmidesse inimeste ja transpordi kaudu	PTA peadirektori otsused alates 16.08.25	–	
Jahimeestele <i>Trichinella</i> proovide kompenseerimine	Toetab ulatuslikumat metssigade küttimist ja liha ohutuse kontrolli	Juba tehtud (21.08.25)	304 466 €	
Termokaameratega droonid, küttimise toetus, bürokraatia vähendamine	Parandab metssigade avastamist farmide ümbruses, suurendab küttimise efektiivsust	Plaan, KLIM töös	285 000 €	
Toetus jahimeestele seafarmide 10 km järelevalvetsoonides	Tagab kõigi metssigade küttimise farmide ümber	Plaan, KLIM töös	200 000 €	
Täiendavad küttimismahud (kokku 19 800 isendit, rõhuga Saaremaal)	Vähendab metssigade arvukust ja leviku riski	KeA peadirektori KK nr 131, 19.08.25	–	
Jahikoorte kasutamine jahis 30. septembrini	Tõstab küttimise efektiivsust	KeA peadirektori KK nr 131, 19.08.25	–	
Sigade matmiskohtade rajamine ja uuringud	Valmistatakse ulatuslikuks taudikollete likvideerimiseks, kuna nakatunud on juba 10% kodusigadest	Töös, RMK-ga koostöös on PTA sel nädalal alustanud matmispaikade ettevalmistustöid	kuni 1,5 mln €	
Konserveeritud sigalate taaskasutusele võtmine (investeeringud söötmistehnoloogiasse, bioohutusse, ventilatsiooni)	Välditakse põrsaste hukkamist, tagatakse pidamistingimused	Töös, meede avaneb I kvartal 2026	1,5 mln €	
Lennukeelu ala SAK nakkusega farmide kohal	Vähendab droonidelt hukkamise filmimist ja selle erinevatel platvormidel jagamist	Kehtestamine vastavalt vajadusele	–	
Kriitilised tsoonid (piirialad ja 10 km ümbrus sigalatest)	Kõigi metssigade hukkamine kõrge riskiga aladel, droonide ja püünisadade kasutus	KeA peadirektori KK nr 131, 19.08.25	–	
Maaomanike kaasamine küttimisele	Võimaldab paindlikuma ja laiaulatuslikuma küttimise	Plaan, KLIM töös	–	
Metsseliha valmistatud konservide kokkuost ja <i>Trichinella</i> uuringute kompenseerimine	Ennetab nakkuse levikut ja toetab turvalist tameahelat	Töös, kutsetega hange välja N 36 jooksul	1,863 mln €	
Investeeringutoetus SAK ennetamiseks	Toetab sektorit bioohutuse ja valmisoleku suurendamisel	Töös, meede avaneb I kvartal 2026	1,5 mln €	

Mis on kokkulepitud, mida tehakse (4 sektori arengukava)

Konkurentsivõime ja kestlikkus			
Tegevused	Vastutaja		
	Ettevõtjad	Sektori organisatsioonid	Riik
Töötatakse välja ja rakendatakse bioohutuskavad.	x	x	PöKa 2030 TS2
Töötatakse välja ja võetakse kasutusele kvaliteedikavad (loomade tervis, heaolu vms nõuetele vastamine, antibiootikumivaba vms) ja lamba- ja lihaveise nuuma- ja kvaliteedistrateegiaid ning sealihha kvaliteedikava.	x	x	PöKa 2030 TS5, TS7
Arendatakse Pääsukesemärki kodumaiste toodete selgemaks eristamiseks jaekaubanduses.	x	x	PöKa 2030 TS5
Soodustatakse kodumaise tooraine ja toodangu kasutamist kogu tarneahela lõikes, sh kodumaise lamba- ja veiseliha (sh maheliha) jõudmist lõpptarbija lauale (restoranid, kodud).	x	x	PöKa 2030 TS5
Suurema rõhu pööramine liha päritolule ja -kvaliteedile riigihangete hindamiskriteeriumides	x	x	X
Juurutatakse lihasektori riskijuhtimise kava (tootmisriskid, tururiskid, bioturvalisus).	x	x	PöKa 2030 TS2, TS3, TS5
Lihasektori tarneahelas võetakse kasutusele digilahendused, mis parendavad loomade tervise ja heaolu jälgimist ja suurendavad loomade heaolu ja liha kvaliteedi jälgitavust ning aitavad parandada tootlikkust.	x	x	PöKa 2030 TS7
Aidatakse kaasa tõuloomade ning lihatoodete ekspordile ja uute turgude leidmisele.	x	x	PöKa 2030 TS5
Edendatakse sõnniku kasutamist väetisena, energia tootmise sisendina ning võetakse kasutusele ammoniaagi ja kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähendavad tehnoloogiad.	x		PöKa TS1

PÕRSAS PETS

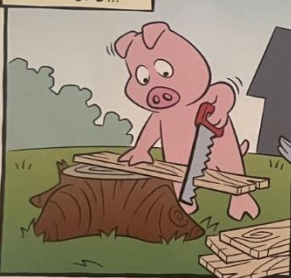
NOH, KÕIK ALGAS SELLEST KUI...

NING MA MÖTLESIN, ET
PROOVIN AKKI ÄRA.
KUI RASKE SEE IKKA OLLA SAAB?

SAAGISIN VALMIS
PLANGUD...

PANIN KOKKU
UHKE RAKETI...

VEDASIN KELDRIKST KOKKU KURGID...

ET SAADA KOSMOSE-
KIIVER, VALASIN ÜMBER
AKVAARIUMI...

KUI PEAL OLEKS OLNUD NAGU KURGI-
PUUDUS, USKUMATULT HÄSTI MUUSID!

Joonistanud Ronald Must

HIND 3,00 EUROT